

Tartumaa raamatukoguhoidjate meele- ja häälekandja

Meie Leht

Nr. 4 (7) 20. detsember 2004

JÕULULUMMUS: Tuul oksid keerutab, neilt lumi langeb maha – on jälle talve alguspäev, taas täis on aastaring, kas tahad või ei taha...

Virve Tamm Laevast valiti kolleegide poolt parimaks lk 2

Rõngu raamatukogu sai avara ja hubase kodu lk 3

Tähistati „raamatukogunduse isa“ Aleksander Sibula sünniaastapäeva lk 4

Raamatukoguhoidjate muresid teab ka Jäneda nõid lk 8

Fred Jüssi fotod Islandilt Kõrvekülas näitusel lk 8

Aastal 2005 peame meeles Hans Christiani Andersenit lk 10

Jõululummus

Tuul oksid keerutab, neilt lumi langeb maha – on jälle talve alguspäev, taas täis on aastaring, kas tahad või ei taha – ei küsi keegi Sinu käest.

Nüüd kuusel küünal poetab tilkadena vaha, ta leek meid veidi nukraks teeb – nii palju vahvat jäänud elus seljataha, ei iial tea, mis ootab ees.

On mingi kummaline lummus selles ajas, kui aasta vahetuseks valmistub maailm; hulk hardaid hetki, kõrvus jõulukella kaja, ja miljon unistust, nii kirgast kui jäälill, mis justkui kauge tähe puudutusest särab me oma koduaknal, öeldes: kauneid jõule!

Võrumaa poetess Eve Leimann

Eesti vanarahva kalendri järgi algab jõulu-aeg 21. detsembril ehk talvisel pööripäeval ehk toomapäeval ja lõpeb 6. jaanuaril ehk kolmekuningapäeval.

Sõna jõulud on laensõna ja tulnud meile muinasskandinaavlastelt ning sõna mitmusevorm tähendabki pikemat perioodi.

Et Kristuse sünni on hakatud tähistama talvisel pööripäeval, siis tuleb see soovist anda paganlikule talvisele pööripäevale kristlik sisu. Esimesed jõulude tähistamise teated pärinevad juba aastast 354.

16.-17. sajandist on pärit, et kirikuaasta algab neli nädalat enne jõule. Adventi aeg on Kristuse tulemise aeg – *adventus domini*. Adventi neljal pühapäeval mõeldakse Kristuse ootusele läbi Vana Testamendi Messia tuleku kuulutuste.

Adventiajale järgnevad jõulud. Jõulude pühitsemine õhtul enne jõulupüha 25. detsembril on pärit Jeesuse sünniaja kalendri arvestamisega – juutide jaoks algas päev õhtul.

Kaks nädalat peale jõule on kolmekuningapäev ehk Kristuse ilmumise püha, mil 3 idamaa tarka olid külaskäigul Jeesuse juurde. Sellega algab kirikuaastas ilmumisaeg, mis meenutab meile Jeesuse elu inimesena – Jumala ilmumist inimestele.

Vallo Ehasalu artiklit „Tasub teada“ (Eesti Kirik, 24.nov.2004)

refereeris **Kaja Schultz**

Soovime kauneid jõule ning säravkaunist uut aastat kõigile „Meie Lehe“ kaasautoreile ja lugejaile Eestimaa raamatukogudes.

Maaraamatukoguhoidjate päev on igati tore tava

Virve Tamm pälvis ERÜ tunnustuse Tartumaa parima maaraamatukoguhoidjana

Vaimuvalgus

Neljas maaraamatukoguhoidjate päev 29. oktoobril 2004 oli korraldatud Haapsalus ERÜ maaraamatukogude sektsiooni ja Lääne Maakonna keskraamatukogu koostöona.

Tartumaa raamatukoguhoidjatel oli meeldiv võimalus sõita koos võrulaste ja põlvakatega. Aitäh neile – nad olid nii vaimukad ja rõõmsameelsed reisikaaslased.

Samal ajal, kui neid oli terve bussitäis, oli meid millegipärast ainult 7.

Maaraamatukoguhoidjate päev oli mitme asja poolest tore!

Esimene tore asi oli see, et meie kolleeg Virve Tamm Laevast oli nende seas, keda ERÜ õnnitles kui maakonna parimat raamatukoguhoidjat. Meil kõigil on siiralt hea meel tema üle!

Teine tore asi oli see, et meiega olid tulnud kohtuma, õpetusi ja kogemusi jagama mitu olulist persooni: Meeli Veskus Kultuuriministeeriumist, Madis Arukask Viljandi Kultuuriakadeemiast, riigikogulane – maaelu spetsialist Jaanus Marrandi, poliitika- ja kultuuriedendaja Mart Helme... Ja neid kenasid inimesi oli teisigi.

Kokkutulnute mõtted ja jutud olid teadagi raamatukoguhoidjast, tema rollist. Sõnaga- see oli jutt valgustajatest...

Meeli Veskus rõhutas raamatukogu osa küllakeskusena. Tema on üks nendest, kes kindlalt arvab, et “kuni su küla veel

EESTI PARIMAD MAARAAMATUKOGUHOIDJAD: Virve Tamm Laevast (paremalt esimene) Haapsalus maaraamatukoguhoidjate päeval.

elab”, elab ka Eestimaa. Peale kõige muu (teabe võimaldamise, ürituste korraldamise jne.) kõrval on raamatukogu koht, kus sa saad sõpradega rääkida...

Optimistlik ja kaasakiskuv oli Mart Helme käsitlus kultuuriajaloolistel teemadel. Ta kutsus (tegelikult meid kõiki) üles sõitma-käima läbi oma maad, nagu tegi seda omal ajal Peeter I. Seda selleks, et vaadata, mida saab panna **teenima**. Pole kahtlustki, et kogu jutt oli raamatukoguhoidjale kui kultuurikandjale üks hea südamele koputamine.

Kolmas tore asi sel üritusel oli tõeline üllatus – Underansambel (Anneli Aken,

Lea Adrikorn, Marko Matvei, Indrek Pangsepp/ Arved Alas), kes sisustasid “õhtu Marie Underi mõju all”. See oli Underi noorusaja luule, kirjad Ants Laikmaale. Ja palju armastuslaule saami, rootsi, vene, sloveeni, inglise, itaalia, hispaania, prantsuse ning portugali keeles. Ma ei tea, kas üldse on võimalik neid kunagi enam kuulda, kuid ma üritan neid kutsuda omakandi rahvale esinema. See võib küll üsna kallis olla, kuid asi on seda väärt!

Kestvat küünla- ja südamevalgust kõigile, kes tahavad pimedust tõrjuda!

Tiina Kohver,
kolleeg Härma raamatukogust

Kuni elab (küla)raamatukogu, elab ka Eestimaa

Kolleegid käisid jõulueelsel-jõulumeelsel ringsõidul Rõngu valla raamatukogudes

Kultuuriruum

Rõngu valla raamatukogude asukohtadest saab suurepärase ülevaate Koruste raamatukogu lähistel ristteel: viit suunab huvilisi Rõngu (4 km) ja Valgustasse (5 km).

Tartumaa raamatukoguhoidjad tegid oma Rõngu valla väisangul esimese peatuse vallakeskuses. Rõõm oli näha, et Rõngu raamatukogu, mille sisuline tegevus on olnud aastakümneid väljapaistev, sai äsja – 24. novembril – endale ka väljapaistva kesta ehk uued ruumid. Raamatukogu „laiutab“ nüüd varasemalt panga-

kontori, juuksuritöökoja ja postkontori käsutuses olnud ruutmeetritel.

Rõngu lugejatel ja raamatutel on nüüd varasemast mitmeid kordi lähedamalt ruumi. Kadestamist väärt töötingimused sai endale ka raamatukoguhoidja Laine Meos – tema ainukasutuses on kabinet.

Kunagist panga seifiruumi kasutab raamatukogu panipaigana, kus muuhulgas on turvalisel hoiul Lenini teosed. Laine Meos, keda üldiselt tuntakse kui vananenud ja lagunenu kirjanduse agarat kustutajat, peab vajalikuks olnud aegade kõige kurikuulsamate teoste käe ulatuses säilitamist.. „Muide, aeg-ajalt neid juba küsitakse,“ põhjendab ta. „Ja edaspidi ilmselt veelgi rohkem.“

Kui Rõngu raamatukogust saab rääkida kui XXI sajandi nõuete järgi igati lihvima löödud raamatuvaramust, siis Koruste raamatukogu meenutab oma interjööriaga imearmsalt rahvaraamatukogude algusaegu. Lihtne talumaja, mille paaris kambriis asuvad riulid raamatutega ning neid vahendab juba neli aastakümnet elurõõmus Maie Loot. Kuid kaasaeg jõuab ka Korustesse – mõne nädala eest lülitati raamatukogu arvuti internetti.

Valguta seltsimaja ruumides tegutsev raamatukogu on muheda Priit Laineste käe all kujunenud külaelu keskuseks. Priit Laineste laulud ning Puhja ja Rannu taidlejate etteasted pakkusid raamatukoguhoidjatele ka jõulurõõmu. **Toivo Ärtis**

Rõngu raamatukogu kolis uutesse ruumidesse

Kultuurisündmus

Valla ja kultuuriministeeriumi investeeringute toel sai kaasaegsed ruumid Rõngu raamatukogu, kus 24. novembril peeti avamispidu.

Külamees Priit on end videikutundi pidama sättinud, lambi süüdanud ja kiikab aegajalt läbi lumise aknaklaasi, kas läbi tiheneva tuisu ei paista ehk õblukest Sir-jet, ajalehepakk kaenla all, maja poole tõttavat.

Lõpuks astub suurriti mässitud Sirje uksest sisse, klopib trepil lumised jalgu ja kukub vabandama, et ei saanud ega saanud naabri Juhani juurest tulema.

“Muudkui veerib ja veerib ja lehte kätte ei anna,” kurdab Sirje ja harutab hoolikalt pakitud ajalehed rätiku seest välja.

“Ma kuulsin, et Aleksandrikoolist saab ikka vist tõega asja ja et maalastele hakatakse ka õpetust andma...” kõneleb Sirje. “Ootan tõesti, et see asi hakkaks siin edenema. No katsu kiiresti lugeda, pean lehe varsti ära viima.”

“No vaatame ikka, mis need turuhinnad ka on...” veerib Priit. “Vaata, soola hind on jälle natuke tõusnud! Näe, Rõngu Kõvera Kõrtsi eest on üks pruun hobusekronu ära varastatud. Hukka, hukka läheb see ilm!...”

“Katsu see lehe lugemine nüüd kiiresti ära lõpetada...Väljas läheb ka pimedaks, pean kiirustama!” kibeleb Sirje, keerab siis ajalehe rätikusse ja kihutab minema.

“No see lugemine oli nüüd küll kui üks ratsaobesega sõit...” poriseb Priit ja unistab: “Igas kihelkonnas peaks ikka olema üks oma lehelugemise koht. Kus oleks ikka üks korralik petrolilamp ka, et lugeda näeks. Ja kes lugeda ei näe, neile võiks üks ettelugeja olla. Ega meie Sirje saab ka sellega hakkama, niikaua kui see lugemisetarkus kaugemale jõuab.”

Siis võtab Koruste külavanem Priit Laineste kitarri ja alustab: “Tuhanded külad, tuhanded talud, laiali Eestimaal...” Ning kõik uude, päikesekollaste seintega raamatukokku lähedalt ja kaugelt kogunenud külalised laulavad kaasa kui üks pere: “...kuni su küla veel elab, elad sina ka!...”

Ruumi palju rohkem

Üle raamatukogu tõmmatud helesinist linti, millel Rõngu raamatukogu templid, asuvad esimestena läbi lõikama vallavanem Reno Laidre ja volikogu esimees Kalju Hermann. Tiiki linti saab kaasa iga külaline. Raamatukogu saab õnnistuse

RÕNGU RAAMATUPÜHAMU AVAMISE OOTEL: Avara ja koduse raamatukogu avamiselt sai iga külaline kaasa tükikese helesinist linti.

kohalikult kirikuõpetajalt Valdo Lustilt, et see oleks heaks töötegemise ja olemise kohaks ning hea vaimu kandjaks.

Järgnevad sõnavõttud vallajuhtidelt, kultuuriministeeriumi raamatukogude nõunikult Meeli Veskuselt, raamatukogu juhataja Laine Meose kauaaegsetelt kolleegidelt, sõpradelt, tuttavatelt, tänulikelt lugejateltki.

Kaks aastat Rõngu vallavanema ametit pidanud Reno Laidre sõnul oli raamatukogu uutesse ruumidesse ületoomise mõte juba enne tema tulekut ja tunnistas, et selle teoks tegemine polnud sugugi kerge, sest nõusse pidi saama Eesti Posti, kes leppis omakorda senistest väiksemate ruumidega.

Uuel raamatukogul on seevastu ruumi peaaegu kolm korda lahedamalt. Peaaegu nelikümmend aastat tuli oodata, et rahvamaja teise korruse 52 ruutmeerilt vallamajaga ühe katuse alla 128 ruutmeetri kolida. Eakama lugeja jaoks pole vähetahtis seegi, et raamatukogu asub nüüd esimesel korrusel ja tänu invantele pääseb sinna ka ratastooliga. Suurem ruum lubab internetipunkti juurde tuua veel kaks arvutit senise ühe asemel. Ühe uutest arvutitest tõi vallavanem avamispäeval juba kingitusena kaasa.

Kultuuriministri asemel Rõngu raamatukogu avamisel viibinud raamatukogude nõuniku Meeli Vesuse sõnul on Eestimaa 560st raamatukogust remonditud juba ligi 500 ja neid lisandub igal kuul.

“Mina arvan, et Eesti riik ja kohalikud omavalitsused on absoluutselt õigel teel, et raamatukogusid remondivad,” ütles Veskus. “Raamatukogud, mis on olnud

sellised vaiksed ja nurka surutud, on korraga vajalikuks saanud. Nad on küladel elulise tähtsusega, sest reeglina kujunevad neist tõelised külakeskused.”

“Kultuuriministeerium on Rõngu valda tänavu toetanud veel,” ütles Laidre. “44 000 krooni on saadud mänguväljaku ehitamiseks ja 28 000 krooni Koruste avalikule internetipunktile, mis avatakse veel selle nädala lõpus.”

Kingitusi ja lilli kogunes Laine Meose lauale palju. Üks armsamaid kingitusi tuli Rõngu keskkoolilt, kus lapsed ja õpetajad olid just kaante vahele saanud Rõngu laste viimase nelja aasta loomingu ja kinkisid raamatukogule veel trükisooja almanahhi “Ise öeldud, hästi öeldud” teise osa.

“See oli sinu enda mõte, mäletad?” meenutas koolijuhataja Leili Jomp kingitust üle andes, et almanahhile pani aastaid tagasi nime just Laine Meos.

“Kool ilma raamatuta ei saa ja ega raamatukogu koolita samuti,” ütles Meos ja kinnitas, et raamatukogu võtab tänuga vastu ja säilitab hoolikalt kõik, mis talle tuuakse. “Avastan veel siamaani, missugust varandust mul siin kõik on.”

Sirje Veldi (ajaleht Elva Postipoiss)

RAHAALLIKAD:

600 000 kr Rõngu valla eelarvest
200 000 kr Kultuuriministeeriumilt

KULUD:

600 000 kr - renoveerimistööd
120 000 kr - inventar
20 000 kr - infotehnoloogia
23 000 kr - valvesignalisatsioonid
23 000 kr - projekteerimine
10 000 kr - liiklusjärelvalve

„Raamatukogunduse isal“ oli sünniaastapäev

Aleksander Sibula mälestamispäev tõi Varale Singli tallu külalisi lähemalt ja kaugemalt

Kultuurisündmus

5.novembril oli järjekordne suurpäev Vara kultuurielus: toimus Varalt Singli talust pärineva „raamatukogunduse isa“ Aleksander Sibula 120. sünniaastapäeva tähistamine.

Tallinnast saabus bussitais pealinna keskraamatukogu töötajaid, osalesid esindused Tartu maakonna raamatukogudest ja kohalikud kirjandushuvilised, aga ka Aleksander Sibula sugulased.

Esmalt tutvuti Vara raamatukogu tööga, siis söideti Singlile mälestuskivi juurde, kus süüdati küünlad ja asetati lilli. Kui tehti pilte, selgus et kohal oli 14 Aleksander Sibula sugulast, kaasa arvatud tema tütreid ning noorim oli 2-kuune viienda põlve esindaja.

Tutvuti ka Koosa raamatukogu tööde ja tegemistega ning lõuna toimus Kivi puhkemajas. Seal tervitas kõiki kirjandushuvilisi vallavanem Andres Kärp, andes lootust, et vald peab kõiki oma kuulsusi väärikalt meeles. Seejärel esinesid Anne

AUSTUSHETK: Eesti raamatukogunduse isa Aleksander Sibula sugulased ja meelepidajad kunagise Singli talu maadele püstitatud mälestuskivi juures.

Maasik ja Heikki-Rein Veromann luulekavaga Bernhard Kangro luule ainetel.

Oli meeldejääd sünnimälestus.

Linda Valgma

TASUB TEADA: Raamatukoguteadlane Aleksander Sibul (4. XI 1884 Vara v – 5. XI 1981 Tallinn) ilmutas aastal 1926 „Raamatukoguhoidja käsiraamatu“.

Vara valla kultuurisündmuste lühikroonika

Kultuuriruum

Ei ühtegi seebikat!

20. oktoobrist kuni 30. oktoobrini toimusid ülevabariigilised raamatukogupäevad. Sellel ajavahemikul toimusid ka Vara valla raamatukogudes väga mitmesugused üritused ja ettevõtmised.

Vara raamatukogu nõukogu soovitas läbi viia kirjandusõhtu „Minu suvine lugemiselamus“. Nii kujunes Ene Trummi lemmikraamatuks Priit Vesilinnu „Eestlane igas sadamas“, Tselia Kuningas pidas väga lugu Natan Elšteini raamatust „Inimesed ja elu läbi arsti silmade“. Linda Valgma huvitavamaks raamatuks osutus Orlando Figes'i „Nataša tants. Venemaa kultuurilugu“. Ilma Dreimann aga luges huviga Herbert Lindmäe kirjutatud „Suvetsõda Tartumaal 1941“. Ei ühtegi seebikat!

Lemmikloomade päev raamatukogus

Raamatukogupäevade raames toimus Vara raamatukogus lemmikloomade päev.

Külas oli loomaarst Merike Lüüdik, kel kaasas tšintšiljad, keda kõik uudistasid ja

paitasid. Toomas Nopasonil olid kaasas minihiiired. Meie kõigi lemmikuks muutus Olga foksitüdruk Netti.

Kaunid kadririd raamatukogus

24. novembril jooksid Vara raamatukogus järjekordselt „väikesed kadririd“ lasteaiast.

Kadririd olid üleni valges – kaunid kui väikesed haldjad. Laste emmedele palju tänu, et nad oma „kadririd“ nii kaunilt riie-tasid. Kadririd saatsid Kadrimemm (Heli Rohula) ja Kadri-taata (Esta Miller). Memmel oli seljas valge läbipaistev pitsiline kleit ja uhke kübar, taadil aga kaabu peas, vurrud nina all, akordion laiaili üle rinna. No, mis te veel tahate!

Pill mängis, lapsed laulsid ja lugesid, kutsusid vanu „kadririd“ tantsima. Pärast istusid kõik koos vaibale – nad olid nagu värelev linnuparv valgeis sulis.

Vanad Kadririd rääkisid, kuidas vanasti kadririd tähistati, kuidas nemad kadririd käisid.

Oi, kuidas avanesid laste hinged, kuidas neile meeldis vestelda. Nad rääkisid oma koduloomadest. Rääkisid sellestki, kes juba loeb, kes ei taha kooli minna, mitu venda, mitu õde... Kõigil olid nii kaunid nimed.

Kui Olga-tädi pakkus sooje lihapiirukaid ja piparkooke, oli meil ühinemine ja meeleolu täielik.

Palju tänu Vara lasteaiade lastele ja nende kasvatajatele, kes hoiavad au sees Eesti rahvatraditsioone.

Oktoobris mõeldi kodukandile

Oktoobri algul toimusid Varal väga mitmesugused üritused ja ettevõtmised kodukandipäevade raames.

Esile tõstmist vajab Ann Audovale pühendatud mälestuskivi avamine Varal Singli talus, kust pärineb lugupeetud ja omanäoline kunstnik.

Suursündmuseks kujunes 2. oktoobril Vara kiriku 150. aastapäeva tähistamine. Kiriku ümbrus oli kaunistatud põlevate küünaldega. Kirik ise täis kauneid lillekompositsioone, akendel põlesid küünlad, altari ümber põrandal lebasid rohelised ja kollased vahtralehed.

Jumalateenistusele järgnes Tartu Akadeemilise Meeskoori kontsert Alo Ritsingu juhatusel. Et kooris laulab kaasa ka kaks Vara meest (Enn Joamets ja Kaarel Saul), oli vastuvõtt seda soojem.

Linda Valgma

Kagu-Eesti maakonnaraamatukogud pidasid aru

Arupidamine

Võrumaa keskraamatukogus toimus 2. detsembril Tartu, Valga, Põlva ja Võru maakonna keskraamatukogude töötajate kohtumine.

Seekordse kohtumise tervitussõnad lausus võrokeste direktor Inga Kuljus, kes soovis jõudu probleemide lahendamiseks ja ühiste seisukohtadele jõudmiseks. Kõnealused teemad teatas Ere Raag: statistika teavikute kohalkasutuse ja lugemissaali külastuste osas, RIKSi ja URRAMi erinevused, komplekteerimine ja koostöö raamatukogude vahel.

Nelja maakonnaraamatukogu nõupidamiste tava sai alguse Valgast.

Statistika pole naljaasi

Päevakorras oli põletava küsimusena lugemissaalidest laenutuste ja kohalkasutuste statistika, mida nõutakse kehtima hakanud uues standardis "Informatsioon ja dokumentatsioon. Rahvusvaheline raamatukogustatistika".

Põhiliselt kerkis esile küsimus, mida arvestada laenusena, kas niisugust arvestust ülepea on vaja pidada ja kuidas seda praktiliselt teostada. Maakonna esindajad jagasid oma kogemusi kolleegidega ja mõttevahetuse tulemusel leiti, et töötaja vahendusel kohalkasutust ja bibliograafi vahendusel raamatu lugejale andmist tuleb pidada laenutuseks, seda aga, mida lugeja ise riulist võtab ja sinna tagasi paneb, on esialgu võimatu fikseerida, sest lugejate jälgimiseks pole tööjõudu, samuti on raamatukogud ja nende võimalused väga erinevad.

Osadel raamatukogudel on kõik teavikud avariilistel, osadel paikneb väga suur osa kogust kinnises hoidlas, samuti on maakonniti kasutusel erinevad raamatukogusüsteemid – kui näiteks enamus Võru maakonna raamatukogusid kasutab RIKSi, siis Tartumaa URRAMit.

Kõik raamatukogud ei laenuta elektroniliselt ja kõik kogudki pole veel elektronikataloogidesse sisestatud. Samuti on URRAMis ja RIKSis laenutamismooduli võimalused erinevad, näiteks perioodika üksiknumbreid saab RIKSis laenutada siis, kui ajakirjal on võotkood taga, URRAMis seda piirangut pole, laenutada saab kõike ja täpselt nii, nagu lugeja vajadus on, RIKSiga on võimalik jälgida teavikute kohalkasutust ka liigiti, mis on oluline kogude analüüsi ja komplekteerimise seisukohalt. Erinevusi mõlemas on veelgi. Kuid üheselt mõistetava ja võrreldava statistika tegemiseks peaksid olema

tingimused ikkagi enam-vähem ühesugused.

Otsustati, et veebruarikuu teine ja kolmas nädal on nelja maakonna raamatukogudes valikstatistika teostamise nädalad, mil fikseeritakse raamatute laenutust töötaja vahendusel, perioodikat seekordne valikstatistika ei hõlma. Selleks kavatakse ka juhend koostada. Automatiseerimata raamatukogudes kasutatakse valikstatistika läbiviimisel statistikalehti. Valikstatistika on eelkõige vajalik raamatukogu enda seisukohalt, aitab analüüsida raamatukogu tööd, komplekteerimist, töökoormust jne.

Segadusi statistikaga on veelgi, nõudmistest saadakse erinevalt aru ja seega otsustati Tallinnast täpsustada valikstatistika tegemist, samuti seda, mida mõeldakse mõnede elektrooniliste teenuste all, mille kohta tuleb hakata uue määru järgi statistikat tegema ja kuidas üldse selles valdkonnas statistikat teha, kasutusi registreerida. Tundus, et ainult kodulehe külastuste registreerimine ei tekitanud probleeme ja oli kõigile üheselt selge.

Juba päris vana probleem on autoriõigus ja muusikateavikute, audiovisuaalsete ja elektrooniliste jmt teavikute laenutamine – kas ja millistel tingimustel lubatud, millised kokkulepped on vajalikud raamatukogudele. Sellega maadlevad raamatukogud üle maailma. Loodetavasti laheneb olukord raamatukogudele soodsalt, igatahes vabariigi tasemel selle küsimusega tegeldakse aktiivselt.

Komplekteerijatel on raske rohkem trükitoodangus orienteeruda

Päevakorra teiseks põhiteemaks oli komplekteerimine, mis on tänapäeva suurt nimetuste arvu silmas pidades üks väga raske töö. Tuleb ju siin arvestada kõigi lugejate vajadustega. Väga oluline on ka komplekteerijate koolitamine. Maakondade keskraamatukogude komplekteerimisosakondade juhatajad kavatsesidki kohutada Põltsamaal, kus tutvuvad Põltsamaa võimaluste ja kogemustega ja valmistavad ette komplekteerijate päeva.

Ere Raagi sõnul vaadeldakse igal aastal igakülgselt trükitoodangut, nüüd oleks aeg aga kaeda ka, kui palju sellest rahvaraamatukogudesse jõuab ja millised teosed nõutavamad on. Eks see seostub jälle laenutuste analüüsi ja kohalkasutuse jälgimisega.

Kõlama jäi veel mõte, et komplekteerijad peaksid rohkem arvestama lugejat teenindavate töötajate arvamusega, eriti eksemplaarsuse osas, sest üheks komplekteerimise kriteeriumiks on ju lugejanõudlus, kuigi see pole ainus. Ka peaks maa-

konnaraamatukogul olema külaraamatukogust parem teatmekogu, sest lugeja peab saama vähemalt keskkogust vajaliku teatmeteose tellida. Kui võimalik, ostetakse keskkogudesse nõutavamaid teatmeteoseid vajadusel topelt, et need oleksid ka lasteosakondades kätte-saadavad.

Raamatukogud jagasid oma kogemusi ajakirjanduse ja muu perioodika tellimise osas. Üldiselt on lugemissaalides 2-3 eksemplari päevalehtedest ja 2 eksemplari ajakirjadest. Osad raamatukogud säilitavad perioodikat ainult aasta, osad rohkem, maakonnalehed püütakse siiski säilitada pikemat aega. Põhiliselt seab säilitamisele piirangud ruumipuudus.

Edaspidi kohtuvad neli raamatukogu neli korda aastas

Veel otsustati, et taolisi kohtumisi hakatakse korraldama kord kvartalis, nii saab iga maakond end korra aastas tähtsana tunda. Järgmine kord saadakse kokku Kõrveküla raamatukogus (Tartu maakonna keskraamatukogu) ja arutluse alla tulevad: 1. töökorraldus ja arvestusüksused statistika jaoks, mille valmistab ette Helve Pai; 2. lugeja rahulolu uuringu korraldamine – tulemused ja meetodika, mille valmistab ette Endla Schasmin; 3. RIKS ja URRAM (teema alaliselt päevakorras). Mõlemas süsteemis statistika esitamine, probleemid, statistika usaldusväärsus.

Kohtumise lõpetas Võrumaa keskraamatukogu lasteosakonnaga tutvumine. Vastremonditud ruumid olid niivõrd ilusad ja mugavad, et Valga raamatukogu lasteosakonnas töötavad kolleegid sealt kuidagi enam lahkuda ei raatsinud ja direktor Endla Schasmin naerusuiselt hüüatas: "See oli viga neid siia tuua! Nüüd võtsid siit snitti ja mina ei saa enne rahus elada, kui meil remont tehtud."

Loomulikult peame võrokesti tänama lahkelt pakutud kohvi, pirukate ja väga maitsva tordi eest, sest egas siis kaugelt tulnud külalisi näljas saa hoida. Pealegi rahustas kohvipaus "statistika küsimusega" lõõmama lõõnud kired kenasti maha.

Kohtumisest võtsid osa Tuuli Kütt, Helve Pai, Ene Toom, Aili Järv, Ere Raag, Merle Koik, Inga Kuljus Võrumaa keskraamatukogust ja Eve Timmi, Helve Laanpere Võrumaa keskraamatukogu lasteosakonnast, Külli Ots, Kaie Puik, Reet Kappo, Iisi Puusepp Põlva keskraamatukogust, Jaana Hansing, Ulvi Lind, Endla Schasmin, Ljudmilla Barinova Valga keskraamatukogust ja Kaja Schultz ning praktikant Liina Espenberg Kõrveküla raamatukogust.

Loo pani kirja **Liina Espenberg**

Mälestusi kaugetest aegadest

Liisi Stanevitš: „Raamatukogu kosus, kasvas ja täiustus mu silme all 45 aasta jooksul.“

Aegade kaja

60 aastat on väga pikk aeg nii inimeste, organisatsioonide kui ka ühiskonna elus.

Eesti Vabariigis sündinud lastele, kes kirjandusega suhtlevad vähem kui arvutiga, on kindlasti huvitav teada, kuidas viljapeksu hingetõmbepausi täitis kohaliku agitbrigaadi esinemine.

Raamatukogu roll ühiskonnas on muutunud. Võib aga kindlalt väita, et 60 aasta eest loeti kirjandust rohkem kui praegu. Täna-päeva noorele inimesele on raamatukogu üks väga paljudest info ja emotsioonide hankimise kohtadest. Hindamaks situatsiooni uue aastatuhande alguse üldises kirjanduskontekstis ja tänapäeva raamatukogutöös, on kindlasti kasulik teada raamatukogude arengulugu Eestis. Minu mälestused tööst maaraamatukogu juhatajana võivad anda oma tillukese panuse sellesse mosaiiki.

341 lahtilõikamata köidet ehk Küka raamatukogu

Aastad mööduvad linnulennul ja tundub uskumatu, et sellest, kui võtsin vastu 341 lahtilõikamata köidet – see oligi tolleaegne Küka raamatukogu –, on möödunud üle poole sajandi. Tööle, mida sai tehtud nelikümmend viis aastat, asusin 1945. aasta novembris. Kuni 1950. aastani töötasin Tartumaal, siis liideti see paikond Rāpina rajooniga. 1961. aastal seoses Rāpina rajooni likvideerimisega oli Küka raamatukogu jälle Tartu rajooni osa.

1947. aastal oli teeninduspiirkonnas viis väikest kolhoosi. Pärast liitmisi kujunes “Rahvaste Sõpruse” kolhoos ja Lenini-nimeline kalurikolhoos. 1975. aastal likvideeriti kalurikolhoos ja liideti “Peipsi Kaluriga”.

Läbi raskete katsumuste seminaridele

Algaastate töö erines tublisti praegu tehtavast. Rāpinasse seminaridele minnes sai 17 kilomeetrit jalgsi käidud. Ka autahvlid ja stendid näituste jaoks sai kaenla all kaasa taritud. Seminarid kestsid 2-3 päeva, ööbisime sealsamas kultuurimajas.

Ka Tartusse käimisega oli algaastail raskusi. Läksime Rāpinasse jalgsi või kui sai, siis postimehe hobusega. Sealt edasi 13 kilomeetrit jalgsi Veriora raudteejaama ja siis rongiga Tartusse. Mõnikord saime juhusliku veokiga Põlvasse ja sealt edasi rongiga Tartusse.

Oli juhuseid, kui sõitsime hobustega Tartusse. See oli siis, kui kauplustesse toodi kaupu hobustega. 60 kilomeetrit talvise ilmaga ei olnud kuigi mõnus.

Raamatukogu kujundas piirkonna seltsielu

Suuremaid üritusi tuli korraldada üks kord kuus ja need kujunesid tõepoolest suurüritusteks. Esitati näidendeid ja katkendeid teostest, loeti luuletusi, laulsid koorid ja ansamblid. Üritus pidi kindlasti lõppema tantsuga. Sellised üritused nõudsid suuri ettevalmistusi. Leidus alati entusiaste, kes mind selles töös aitasid. Kuulajatest puudu ei tulnud, saal oli alati rahvast täis, palju oli noori. Raamatukogu üritused olid kohaliku seltsielu tähtsaks osaks.

Kui Mehikoormas veel kultuurimaja polnud, tegime üritusi koolimaja saalis. Seda lubati tingimisel, et saal saaks hommikuks pestud, sest seal võimlesid lapsed. Öhtud toimusid petrooleumilambi valgel, vahel sai kusagilt hankida gaasilamp.

Tihti käisime oma kavadega esinemas Laane, Aravu ja Meeksi rahvamajas. Esinejad käisid kogu nn varaga jalgsi, mingit transporti polnud. Kord, kui läksime Rāpinasse isetegevusülevaatusse, anti meie kasutada äravaevatud hobune. Tagasi tulles jõudsimme hobusel hädavaevu hinge sees hoida. See oli 1952. aasta, mis oli vilets põllumajandusele ja seetõttu polnud loomadele midagi süüa anda.

Elu kulges ajastu vääriliselt

Raamatupropagandat tegime otse põllul ja raielankidel. Esinesime seal töö vaheaegadel agitbrigaadiga. Viljapeksumasin pandi seisma ning väsinud inimesed kuulasid vaimustusega 4-liikmelise brigaadi esinemist. Kõik pakutav leidis sooja vastuvõtu.

Tol ajal oli vaja palju loosungeid ja plakateid teha. Need tuli panna punanurka, talli ooteruumi, kolhoosi keskusse jm. Väga populaarsed olid välklehed ja valguslehed. Neid tuli välja anda vähemalt üks kord nädalas. Valgusleht kujutas endast kinofilmi linti, millele väga-väga peenikese sule ja kirjaga kirjutasime teksti, mida kinoaparaadi abil sai näidata suuremale rahvahulgale. Populaarsed olid ka seinaj- ja laualehed.

Küllaga töid ja toimetusi

Raamatukogu juhatajal oli väga palju ühiskondlike ülesandeid. Nende täitmine kajastub Meeksi raamatukogu kroonikas

ja ka tollastes ajaleheartiklites. Koos Meeksi rahvamaja juhataja Eha Tilgariga ja mõnede aktivistide abiga valmistasime ette ja viisime läbi laulupeod Meeksi parkis. Olin ise naiskoorilaulu entusiast, kooris sai lauldud 20 aastat, samuti ka ansamblis. Osa sai võetud kolmest Tallinna üldlaulupeost, kõigist tolleaegsetest ümbruskonna (Rāpina, Vārskas, Meeksi) laulupidudest. Korraldasime käsitöönäitusi, kogusime kauneid töid kogu külanõukogu territooriumilt. Kord kogusime nii palju hinnalisi esemeid, et pidime öösel neid valvama, et keegi nende kallale ei kipuks.

Korraldasin mitmeid kirjanduslikke kohtuid, näiteks Kuusbergi romaani “Andres Lapeteuse juhtum”, Vilde “Külmale maale” põhjal. Raamatukogu aktiivsed lugejad kehastusid romaani kangelasteks, valiti kohus (ühiskondlik süüdistaja jne) ja mõisteti kohut romaani tegelaste käitumise üle. Nädalaid tehti proove. Ümbruskonna rahvamajades etendati selliseid kirjandusüritusi suure menuga.

Aastail 1959-1965 tuli igal viljakoristusperioodil töötada ühe dekaadi (s.o 10 päeva) kolhoosi põllul. Sidusin rukki- ja talinisuvihke; tasu oli mõned kopikad.

Tegutsemislust võitis raskused

Läbi aegade on töös olnud mitmeid raskusi. Päris esimestel tööaastatel (1946-47) oli üritusi vähe, aruandlus mahtus vabalt ühele paberilehele. Polnud vastavaid ruume ega riuleid – raamatud olid hunnikus maas. Oli aastaid, mil tuli ise metsas käia, et raamatukogule talveks puid üles töötada. Langetasime puud, tõime hobusega metsast välja, saagisime. Vahel tuli kütta nii tooreste puudega, et vesi ahjust välja tilkus.

Metoodilised materjalid ja eeskujud puudusid. Kõike tuli endal avastada, proovida ja katsetada.

Raamatukogu kosus, kasvas ja täiustus mu silme all 45 aasta jooksul. Sellest ajast on kõige eredamalt meelde jäänud noorusaegade tegutsemislust ja tehtud ürituste tülhingeline vastuvõtt. Oli ju raamatukogu neil aastail üks väheseid kultuuri ja informatsiooni allikaid. Praegu on raamatukogutöö suunanad ja vormid aja nõuetele vastavalt hoopis teised.

Mehikoormas 7. novembril 2004

Liisi Stanevitš

Tööjuubel

Maie Loot on hoidnud Koruste raamatukogu 40 aastat – alates aastast 1965.

Salapärased teadjanaised Tartu vallamajas

Kõrveküla raamatukogu fond ja vallavalitsuse tähtsad paberid ning rahakassa säilisid

Seltskonnaelu

29. oktoobri õhtul hakkas meile nii tuttavasse Tartu vallamajja kogunema väga omapärane kontingent.

Tulijate hulgas oli mustlasi, nõidu, murueide tütreid ja muid erilisi tüüpe. Mis küll nüüd juhtub? Kas vallavalitsus ja raamatukogu peavad oma ruumidest loobuma? Jah, seda tõesti pidid.

Ärge ehmuage, see juhtus vaid üheks õhtuks. Õnneks polnud saabujate hulgas ehtsaid mustlasi ja nõidu, nii on raamatukogu fond ja vallavalitsuse tähtsad paberid ning rahakott ikka alles.

Kes siis oli need inimesed? Tegemist oli Tartu Maanaiste Liidu peoõhtuga. Üritus oli pühendatud ülemaailmsele maanaiste päevale. Õige peopäev oli küll 15. oktoobril, aga siis olime hoopis Leedus konverentsil.

Niisuguse peoõhtu korraldamine on kujunenud traditsiooniks ja igal aastal peab üks TMLi liikmestselts ürituse korraldama. Seekord oli järg siis Kõrveküla Naisseltsi „Miina“ käes. Traditsiooniks on kujunenud seegi, et üritus korraldatakse stiilipeona. Nii kutsusid miinakad kohale teadjanaised.

See oli siis igatihe oma fantaasia, keda ta teadjanaise all mõtles. Ja naised olid näinud oma kostüümide valikuga suurt vaeva.

Kõik külalised võeti vastu sooja kallistuse ja pisikese nõialiku kingitusega.

TEADJANAISED: Tartu Maanaiste Liidu kutsel kogunes Tartu vallamajja 29. oktoobri õhtul väga omapärane seltskond – oli murueide tütreid, oli mustlasi...

Ürituse avasõnad lausus Tartu vallavanem Aivar Soop, kellel oli ka päris tükk tegemist nõiaseltskonna ohjeldamisega. Võimalust ise esineda kasutati kohaletulnud seltside poolt agaralt ära.

Etteasted olid fantastilised. See näitas, et maanaised pole mingid tuimad tükid, nagu Tallinnas arvatakse, vaid tõeliselt vaimukad ja mitmekülgsete huvidega.

Väikese ettekandega esines teadjamees Mihkel, kes rõhutas, et me ikka märkaks enda kõrval teist inimest ja teda kallistaks. Soovijatel oli võimalus temaga ning ka

Marja Leena Uluotsaga neljasilmavestlust arendada.

Imeväel oli lauakene ennast maitsvate suupistetega katnud. Ega ta kauaks kaetuks ei jäänud. Kõigil oli võimalus omavahel suhelda ning võtta osa seltskonnamängudest ja –tantsudest. Et peoõhtu soojus ja üksmeel jõuaks kõikidesse seltsidesse, kinkisid korraldajad iga seltsi esindajale vilkuva südamekese.

Aitäh korraldajatele eesotsas Inge-Õilme Noobeliga väga torele õhtule!

Raamatukoguhoidja **Viive Vink**

Kallid kolleegid!

*Kas unistus olla
vaid unistus saab,
või kusagilt tulla
võib päriselt ta?*

*Et tunned ja näed-
nüüd täide ta läeb
ja lootusest ellu
laeb soov imeväel.*

*Kui usud, siis näed,
kui loodad, siis saad.
Kui tahad nii väga,
siis tõeks uni läeb.*

Soovin teile kõigile häid jõule ning unistuste täitumist uuel aastal!

Tiina Arike

Kallid kolleegid!

*Et te sussi sisse teeks
pesa jõulupäkapikk!
Seal oleks apelsin ja keeks
õun ja kommirida pikk!*

Ei saa mitte kohe vaiki olla....

Rõngu Vallavalitsus olgu tänatud kohe pika kommi- ja kõikide soovide täitumise vikerkaarega selles hallis sügisilmas!

Annely! Kolimise ajal ja hiljemgi oli raamatukogul isiklik sekretär!

Täna kolleegi, kes mulle mõttes ja õpetussõnades (Hele, Viive, Imbi, Sirje (!), Maret) ning käeliselt (Maie, Priit) selles suures kolimises abiks olid.

Priit ja meie oma Sirje olid avamisel võrratud!

Ikka kolleegilikult **Laine**

Raamatukoguhoidja Helju Kursi pikk töötee pälvis tänu

23. novembril 2004 saatis Vara vallavalitsus pidulikult pensionile Välgil kauaaegse raamatukogutöötaja Helju Kursi.

Vallavanem Andres Kärp andis üle valla tänukirja, lilled ja kingituse, tänades Heljut kauaaegse töö eest kultuuri vallas.

Keskraamatukogu direktor Hele Ellermaa luges ette ja andis üle kultuuriminister Urmas Paeti tänukirja.

Järgnesid kolleegide ja Välgil rahva õnnitlused. Joodi kohvi, lauldi. Helju on kõike seda väärt!

Linda Valgma

Jäned nõi jäi hätta raamatulaenuajajatega

Nõia raamatariiu: ohtralt teatmeteoste köiteid, valikuliselt esoteerilisi väljaandeid

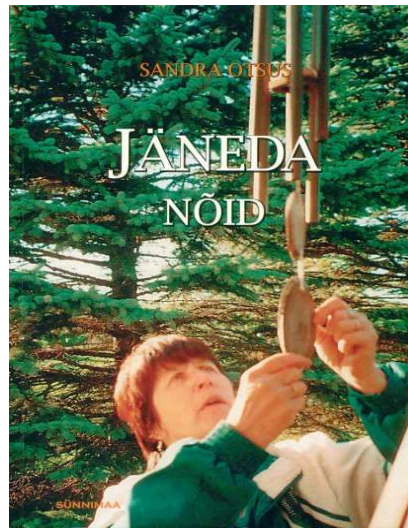
Lugemiselamus

Septembri alguses haigena kodus olles lugesin ühe hooga läbi Sandra Otsuse äsja ilmunud raamatukese *Jäned nõiast*.

Alternatiivmeditsiini ja rahvaravi ajakirjast "Kolmas Silm" meelde jäänud autor kirjeldab värvikalt oma kohtumisi sõnaka ravija ja selgeltnägija Ille Lepasepaga.

"Vahel tundub Jäned nõiade inimeste aitamine täieliku mõttetuseana. Aias õiendamise annab hoopis enam hingerahu ja täidab pere toidulaua. Lootusetuna tunduvad need juhtumid, kui inimesel endal puudub tahtmine ja võime ennast kõigepealt ise aidata." /lk 28/ Samas hoiatab nõiad, et iseenda tarkusele tugineva raviga tuleks olla ettevaatlik. Isegi kõige tavalisemate maarohtudega on võimalik endale kasu asemel kahju teha. Paljud hädad jääksid olemata, kui me igas asjas mõõdu tunde säilitaksime ja rohkem oma sisetunnet usaldaksime.

Eriti südantsoojendav oli minu jaoks raamatu üheksas peatükk. "Asi, mille pealt nõiad kokku ei hoiata, on raamatud. Ta on teatmeteoste viimase köiteni välja ostnud, samas on esoteerilist kirjandust riivil valikuliselt. Põhjus ootamatult lihtne:

JÄNEDA NÕID: Sandra Otsuse tore raamatuke Ille Lepasepast.

praegusel hetkel ei ole midagi sellist, millele ei saaks edasi elada. Tõeline raamatukoi jõuab tahes-tahtmata ühel ilusal päeval arusaamisele, et vaid väheseid kirjanusteoseid tasub selles elus üldse lugeda." /lk.95/ Nõiale meeldib vanu raamatuid uuesti lugeda, see on nagu taaskohtumine heade sõpradega.

Minu jaoks oli lohutav teada saada, et kuulsal nõial on raamatukoguhoidjatega sarnane mure: "Vähemalt kakskümmend

väga head ja Illele vajalikku raamatut tema isiklikust kogust on mööda Eestit rändamas." Järgmiste raamatupalujate soovide suhtes on nõiad nüüd tumm ja kurt. Kahjuks meie seda meetodit raamatukogus kasutada ei saa. Aga süda läks kuidagi kergemaks selle teadmise tõttu, et kui juba võimas nõiad ei suuda oma raamatuid tagasi saada, mida siis meie, lihtinimesed – raamatukoguhoidjad muutseme, et igal aastal teatud hulka lugejaid koos raamatutega kaduma läheb.

Ille Lepasepa raamatariiuil leidub ka Kenderit ja Kivirähka. "Lugesin läbi, tahtsin teada, mida noorte meeste aju genereerib. Ikkagi meie tänane päev ja tulevik." /lk.96/ Ropendamist ropendamise pärast ei pea ta õigustatuks, kuid leiab, et inimene peab julgema oma arvamust välja öelda, muidu on ta kui selgrootu amööb.

Lõpetuseks sobivad ehk nõiade õpetussõnad: "...elu kvaliteet sõltub inimesest endast. Mõni valib endale vabatahtlikult õnnetu inimese rolli, sest ta ei ole võitleja. Ja nii hakkabki tavaliselt minema – allamäge." /lk. 103/

Minu jaoks oli see õpetlik ja mõnus lugemine. Soovitan teistelegi. Kuuldavasti on raamatule järke oodata.

Lähtel, viimasel septembrikuu päeval

Eve Toots,

raamatukogu juhataja

Fred Jüssi mõjub lummasvalt

Kultuurisündmus

Loodusemees, fotograaf ja publitsist Fred Jüssi on Looja, kes suudab vaatajat-kuulajat lummata nii sõna kui teoga.

„Kuidas Islandile sõita saab, palju see maksab?“ päriti õhinal mitmest suust, kui Fred Jüssi oli lõpetamas oma Islandi reisi muljete vestmist ja slaidide näitamist Kõrveküla raamatukogus. Ja ehkki Islandi uudistamine on tõesti võrdlemisi kulukas ettevõtmine, pole võimatu, et mõni Fred Jüssist mõjutatud Tartumaa raamatukoguhoidja võtab tulevikus selle teekonna ette.

On tõesti imetlusväärne see oskus, millega Fred Jüssi haarab kuulajad oma vaimumailma ning meelitab samal lainel kaasa mõtlema. Kui külaline 10. novembril Kõrvekülas kõnelema hakkas, meenus mulle (ilmselt ehk teistele!) see ilus aeg, mil ta tutvustas raadioeetris looduse häält.

Fred Jüssi tõmbab tähelepanu kas või sellega, et suudab üleüldises infotulvas rääkida lihtsalt ja rahulikult.

Fred Jüssi Kõrveküla kutsumiseks andis ajendi tema fotonäituse „Jää ja maa vahel“ avamine. Fotodele on jäädvustatud Islandi põhjamaise looduse ilu ja meeleolu.

Kõrveküla raamatukogu traditsioonilisse näitustegaleriisse riputatud fotokogu avamisel sõnas Fred Jüssi, et Island on olnud kogu elu tema unistustemaaks. Esimest korda õnnestus tal Islandil käia pärast Eesti iseseisvumist, kuid too sõit võimaldas väga põgusat tutvumist.

Kui Avatud Eesti Fond määras Fred Jüssile tänapreemia, avanes loodusemehel lõpuks ometi võimalus oma unistuse täitmiseks ning ta sõitis aastal 2002 Islandile nädalasele reisile. Toona tehtud fotodest koostas ta rändnäituse, mis Põhjamaade Ministrite Nõukogu Infobüroo kaasabil rändab mööda Eestit. **Toivo Ärtis**

ISLANDI-ARMASTUS FOTODEL: Loodusemees Fred Jüssi avas 10. novembril Kõrveküla raamatukogus oma näituse „Jää ja maa vahel“.

Muljeid ja mõtteid Balti maanaiste konverentsilt

Raamatukoguhoidjad Viive Vink ja Gerda Lugus käisid Leedus maanaiste arupidamisel

Koostöö

Balti maanaiste tänavune konverents toimus 15. ja 16. oktoobril Leedus.

Möödunud aastal pandi alus kolme Balti riigi maanaiste koostööle. Esimene ühine konverents toimus Lätis. Sellel aastal saadi kokku Leedus. Eestit esindas konverentsil Tartu Maanaiste Liit 30 naisega. Nende hulgas oli ka kaks esindajat raamatukogudest – Viive Vink ja Gerda Lugus

Konverents toimus 15. ja 16. oktoobril Kaunase lähedal Brištonase linnas asuvas sanatooriumis "Versme". Leedu asub meist ikka päris kaugel, seetõttu alustasime oma reisi juba südaööl. Euroopa Liidus läheb piiriületus hõlpsasti ja hommik leidis meid juba Leedu teedelt.

15.oktoober on ülemaailmne maanaiste päev. Selle tähistamiseks oli virk Elle Aarikelt küpsetanud pannkooke ja nii me alustasime päeva soojade kookide, moosi ja kohviga.

Konverentsi läbivaks teemaks oli "Balti riikide maanaiste roll ühinevas maailmas". Konverents algas tavapärase tervitustega. Seejärel sai iga riigi delegatsiooni esindaja võimaluse esitada oma ettekanne. Läti teemaks oli "Perekond ja tema traditsioonid", Eestil "Täiskasvanute koolitus", ettekandja Maire Salundi Vabahari-dusliidust, ja Leedul " Kultuur ja rahvuslikud traditsioonid". Seejärel jätkati tööd viies rühmas, kus arutleti enam-vähem samadel teemadel. Sõna sekka said öelda kõik osalejad. Töökeeleks oli vene keel.

Pärast pingelist arutelu saime nautida Leedu rahvakunsti ansambli "Dainava" kontserti. Rühmas olid nii noored kui ka vanad ning nende esinemine oli suurepärase. Oli tunda, et inimesed nautisid seda, mida nad tegid. Öhtu lõpuks pakuti pidulikku õhtusööki ja esines meestetrio

"Vana Lõõtspill". Pidu võttis ikka üsna suured tuurid üles.

Teist päeva alustati kokkuvõtete tegemisega grupitöödest, arutati vastuvõetava resolutsiooni projekti ning soovitusi naisorganisatsioonidele edaspidiseks tegevuseks. Resolutsioonid otsustati peale allakirjutamist saata edasi iga osavõtva riigi vastavatele instantsidele. Sellega oli ka konverents lõppenud.

Mida siis konverents andis ja millised olid muljed?

Võrreldes eelmisel aastal Lätis toimunuga oli omavaheline suhtlemine avatum ja nii mõnegi teema puhul tekkisid päris tulised vaidlused. Meie kogesime, et leedukatel ja lätlastel on meilt rohkem õppida ja kogemusi saada kui meil neilt. Näiteks selgus, et neis riikides pole isadepäeva traditsiooni. Samuti ei soosita neil riiklikult täiskasvanute koolitust (tulmaksu tagastamine).

Ühe huvitava ideena pakuti välja telekavaba päeva. See haakub ka meil praegu toimuva kampaaniaga "Märka last". On ju fakt, et televiisor võtab ära väga palju vaba aega ja perekonnas seetõttu omavahel ei suhelda.

Kõva diskussioon delegatsioonide vahel tekkis ettepanekust järgnevatele konverentsidele kutsuda ekspertideks või esinejateks mehi. Enamus leidis siiski, et mehed võivad külalistena foorumi töös osaleda, aga muidu saavad naised ka iseseisvalt oma tarkusega hakkama. See ei tähenda, et oleks tegemist meeste-vihkajate või feministidega, aga nende probleemide lahendamiseks on teised organisatsioonid ja ettevõtmised.

Värvikaim esineja oli üks psühholoog, kes pani meile südamele, et küsiksime endilt, kes me oleme, missuguseid rolle me kanname ja missuguses tähtsuse järjekorda need endi suhtes paigutame.

Leedumaaga meil eriti aega tutvuda polnud. Esimene ehmatus oli, et konverents toimus peaaegu kütmata ruumides. Ei kujuta ette, kuidas sanatooriumi külalastajad nendes tingimustes ka oma tervist parandasid. Tunnike anti meile ka aega tutvuda Kaunase südalinnaga ja osta kodustele kaasa külakosti. Peatänavaäärne toidukauplus jättis küll üsna kesise mulje.

Algaski jälle pikk kodutee. Bussis oli veel igal osalejal võimalus avaldada üritusest oma arvamust ja teha ettepanekuid järgmise konverentsi korraldamiseks. Järgmisel aastal peame seda ju meie tegema. Lõbusa meeleolu löime ühislaulmisega.

Kui nüüd mõnel tekib küsimus ürituse kasutegurist, siis vastaksin, et igasugune suhtlemine toob kasu. On vaja käia kodust kaugemal, et näha kuidas elavad ja toimetavad teised ja mis on meil hästi ja mida saab muuta paremaks.

Rannu raamatukoguhoidja **Viive Vink**

Raamatukogu + maanaiste selts = koostöö Varal

Vara raamatukogul on saanud tavaks pidada 23. septembril „Sügise sünnipäeva“. Niiuguseks nimetuseks andis tõuke Maimu Linnamäe luuleraamat „Sügise sünnipäev“.

See üritus toimub tavaliselt koos Vara Maanaiste Seltsiga. Seekord oli tähelepanu pööratud kompositsioonide valmistamisele sügisliilledest. Raamatukogu poolt oli välja pandud ka vastav raamatunäitus.

Toimus ka tööde hindamine: I koht Ester Kangur „Minu sügisliilled korv“, II koht Siiri Ušakova „Sügise aias“, III koht Linda Valgma „Sügisnukrus“.

Linda Valgma

Õlatundest raamatukogutöös kirjutab Laine Meos

Paar suvist pildikest

See oli suvise ekskursiooni ajal kui kuulen: "Mul oleks vaja seda Henno Käo luuletust, seda raamatut, aga enda oma on väljas." Vastus on õige nobe: "Ma tean küll ja juhtumisi on see luuletus isegi kaasas." No mis sa ütled! Ja mitte juhtumisi, vaid ikka täie tahtmisega abistada liigubki luuletus pingiridade vahel Ilmelt Leale.

Teine suvine pildike: "Raamatukogu kuuleb" – "Siin ka raamatukogu, sa ei puhkagi! Tead, mu enda mõte on otsas, aita!" – "Noh, kui saan." – "Mul on vaja eesti muinasjutte seppadest ja sepatööst. Kõnni riulite vahel ja ma helistan sulle hiljem, eks?" – "Noh, nii veerand tunni pärast!" Ja siis, veerand tunni pärast, on selge, et on olemas veel Soss-sepp, Noor sepp, Surm teeb sepatööd, Sepapajas, Vahva sepp ja hulk luuletusi, isegi G.

Suitsul. Nii see Lea siis seekord aitas Lainet.

Jah, õlatunne ja aus konkurents siis nii käibki! Või kuidas? Igatahes rõõm oli kahepoolne ja kavandatav kirjandustunnike muutus mitme asja võrra sisukamaks.

Laine Meos

Kummaline küll: olin algusest peale „Meie Lehe“ ilmunise poolt, kuid kirjutada ma ei kavatsenud ega lubanud, aga nüüd ikkagi kirjutun.

„Hans Christian Anderseni muinasjutumaailm”

Infot Tartumaa neljandaks lasteraamatupäevaks valmistujatele

Tähtpäevakajastus

Vedu, Äksi, Kõrvküla raamatukogud koostöös Oskar Lutsu nimelise Tartu Linna Keskraamatukoguga korraldavad maailmakuulsa Taani muinasjutuvestja Hans Christian Anderseni 200. sünniaastapäevale pühendatud lasteraamatürituse.

Kavandatud lasteüritus jaguneb kaheks osaks – loomevõistlused ja suur viktoriin.

Veebruaris ja märtsis toimuvad Tartu maakonna koolides ning raamatukogudes 3 loomingulist konkurssi (vanusepiiranguteta).

Kunstivõistlus “Hans Christian Anderseni muinasjutumaailm”

Vabas tehnikas vähemalt A3 formaadis pildid H. C. Anderseni muinasjuttudest.

Jutuvõistlus “Muinasjutt, mis ei unune”

Vähemalt 1 lehekülj pikk kirjutis vabalt valitud H. C. Anderseni muinasjutust esitada trükitult A4 formaadis.

Paberlõikepiltide võistlus “Paber + käärid = muinasjutt”

Ühest heledast paberilehest terviklikult välja lõigatud ja tumedale paberile kleebitud A4 formaadis pildid H. C. Anderseni muinasjuttudest ja nende kangelastest. Arvesse ei tule tükkidest kokku liimitud pildid.

Kõikidele võistlustöödele peab olema märgitud:

*pealkiri;

TÄHELEPANU KESKMES: Tuleval aastal möödub muinasjutuvestja Hans Christian Anderseni sünnist 200 aastat.

*töö autori ees- ja perekonnanimi, klass;

*tööd juhendanud kooli või raamatukogu nimi.

Võistlustööd tuleb esitada 10. – 13. märtsini märgusõnaga “Andersen” O. Lutsu nim. Tartu Linna Keskraamatukogu registratuuri.

Suur viktoriin

1.aprillil algusega kell 11.00 toimub Kõrvkülas, Tartu vallamajas Tartumaa IV lasteraamatupäev, kus osalevad kõigi loominguliste konkursside parimad.

Samal ajal leiab 5. – 8. klasside õpilastele aset suur viktoriin. Hindamine toimub mitmes vanuseastmes.

Viktoriini allikmaterjalid:

Noorem vanuseaste (5. – 6. klass):

*Muravjova, J. Andersen. Tallinn, Eesti Raamat, 1973

*Andersen, H. C. Väike merineitsi. Tallinn, Eesti Raamat, 1987

Vanem vanuseaste (7. – 8. klass):

*Muravjova, J. Andersen. Tallinn, Eesti Raamat, 1973

*Andersen, H. C. Väike merineitsi. Tallinn, Eesti Raamat, 1987

*Andersen, H. C. Lumikelluke. Tallinn, Eesti Raamat, 1996

Viktoriini võitjate auhinnaks on 2 välisreisi, muude konkursside parimatele ekskursioon Eestimaale, raamatud ning muud auhinnad. Veel saab sel päeval kuulata - vaadata kokkuvõtet kirjaniku elust ja loomingust, eeskava ta teoste katkendeist, konkursside võidutöid ning muudki põnevad. Päev lõpeb auhindade jagamise ja maiustamisega.

Kõigil ürituses osalevatel koolidel ja raamatukogudel on osamaks 150 krooni (tasuda saab ka arvega).

NB! Palun kõigil koolidel ja raamatukogudel kindlasti teatada osavõtust Äksi raamatukogule (telefon 735 3138; e-post aksirk@tartuvv.ee;

*10. märtsiks oma osalemisest või mitteosalemisest;

*10. märtsiks osalemise eest vastutava isiku kontaktandmed (nimi, telef., e-mail);

*15. märtsiks kõigi viktoriinis osalejate nimed (ja klassid).

Õnnesoovid kolleegidele - sünnipäevalastele

Tähtpäevakajastus

Sünnipäevalised novembris 2004

03. november	Piret Terve	34
09. november	Kaja Schultz	42
19. november	Hilja Kikerpill	55
26. november	Liivi Tenno	39
28. november	Ene Leht	61
28. november	Anna Toropova	53
30. november	Virve Tamm	68

Sünnipäevaline detsembris 2004

07. detsember	Karin Evik	39
---------------	------------	----

Sünnipäevalised jaanuaris 2005

13. jaanuar	Toivo Ärtis	36
18. jaanuar	Maret Lukken	52
28. jaanuar	Tatjana Sosnovskaja	49
28. jaanuar	Maie Loot	60
28. jaanuar	Helle Voore	53
29. jaanuar	Elle Kruus	42
31. jaanuar	Tiia Muri	34
31. jaanuar	Liivi Paumets	27

“Meie Lehele” andsid sisu ja vormi Hele Ellermaa, Heikko Ellermaa, Toivo Ärtis.

Toimetuse e-post: meieleht@hotmail.ee

Toimetuse telefon: 7414306

NB! Kõik kaastööd on ikka ja alati oodatud!